

Věc: Střet zájmů osoby působící v představenstvu obchodníka s cennými papíry a v orgánu pobočky zahraniční banky

Podle ust. § 79a odst. 1 zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech ve znění pozdějších předpisů (dále jen “zákon o cenných papírech”), které bylo do zákona o cenných papírech vloženo zákonem č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry a o změně a doplnění dalších zákonů, je s činností člena představenstva, dozorčí rady, prokuristy a makléře obchodníka s cennými papíry neslučitelná činnost nebo funkce poslance nebo senátora Parlamentu České republiky, člena vlády, Nejvyššího kontrolního úřadu nebo bankovní rady České národní banky, statutárního orgánu nebo jeho člena nebo člena dozorčí rady nebo makléře nebo prokuristy jiného obchodníka s cennými papíry nebo společnosti s obdobným předmětem podnikání nebo investiční společnosti či investičního fondu. V citovaném ustanovení není jako osoba, u které by hrozil vznik střetu zájmů, uvedena osoba, která je členem představenstva obchodníka s cennými papíry a která byla jmenována do orgánu pobočky zahraniční banky schvalujícího úvěrové limity, když tento specifický orgán není statutárním orgánem banky. Činnost uvedené osoby není proto v rozporu s platnou právní úpravou podle zákona o cenných papírech. V této souvislosti je však nutné upozornit na následující skutečnosti.

Osoba, která je členem představenstva obchodníka s cennými papíry, má nepochybně přístup k informacím o klientech obchodníka s cennými papíry, o prováděných obchodech s cennými papíry a k dalším informacím, jež obchodník s cennými papíry obdrží v souvislosti s poskytováním služeb obchodníka s cennými papíry a k nimž by jinak neměla přístup. Jestliže člen představenstva obchodníka s cennými papíry byl nebo má být jmenován do orgánu pobočky zahraniční banky, který sice není statutárním orgánem pobočky zahraniční banky, ale který má rozhodovat o úvěrových limitech, existuje jistá míra nebezpečí, že údaje, které uvedená osoba získá jakožto člen představenstva obchodníka s cennými papíry při výkonu této své funkce, použije i při rozhodování orgánu pobočky zahraniční banky. Je přitom nasnadě, že informace o klientovi, které jsou rozhodující při stanovení úvěrových limitů, jsou známy především osobě, která je členem statutárního orgánu obchodníka s cennými papíry, který poskytuje služby danému klientovi. Ke zneužití získaných informací může docházet i opačným směrem, tedy tak, že údaje, které získá uvedená osoba v souvislosti s činností v orgánu pobočky zahraniční banky, použije ve prospěch obchodníka s cennými papíry nebo ve prospěch jeho klientů.

Podle ust. § 8 odst. 10 zákona č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech ve znění pozdějších předpisů, na jehož použití při postupu schvalování volby nebo jmenování fyzických osob za členy statutárního orgánu obchodníka s cennými papíry odkazuje ust. § 46 odst. 7 zákona o cenných papírech, Komise souhlas neudělí, pokud nebude přesvědčena, že zvolená nebo jmenovaná osoba je vhodná pro důvěryhodnou a transparentní činnost obchodníka s cennými papíry, zejména z hlediska nežádoucího majetkového propojení nebo střetu zájmů. Uvedené skutečnosti zkoumá Komise individuálně vždy v závislosti na okolnostech jednotlivého případu. Nelze tedy vyvodit závěr, že v případě zjištění personálního propojení popsaného shora Komise bez dalšího souhlas s volbou nebo jmenováním neudělí. Je nepřipustné, aby orgán státního dozoru a priori předpokládal, že v důsledku výkonu různých činností posuzovanou osobou bude z její strany docházet k zneužívání získaných informací.

V této souvislosti je nutné upozornit taktéž na ust. § 47b odst. 1 písm. a) zákona o cenných papírech, podle kterého je obchodník s cennými papíry povinen jednat při poskytování služby kvalifikovaně, čestně a spravedlivě, v nejlepším zájmu svých zákazníků, a na zásadu poskytování služeb obchodníka s cennými papíry s odbornou péčí podle ust. § 79 odst. 2 zákona o cenných papírech. Ustanovení § 47a odst. 1 zákona o cenných papírech stanoví pravidla organizace vnitřního provozu obchodníka s cennými papíry, když podle tohoto ustanovení je obchodník s cennými papíry povinen zavést administrativní postupy, kontrolní a bezpečnostní opatření pro zpracování a evidenci dat a přiměřený mechanismus vnitřní kontroly včetně pravidel pro obchody uzavírané jeho zaměstnanci na vlastní účet nebo na účet osob jim blízkých, tedy taková pravidla, aby nedocházelo k úniku a zneužití získaných informací. Důležité je v tomto ohledu taktéž ust. § 79 odst. 3 zákona o cenných papírech, které ukládá zde uvedeným osobám, mj. také obchodníku s cennými papíry, jeho zaměstnancům a makléři, povinnost mlčenlivosti o skutečnostech, které získají ve svém postavení a které mají význam pro vývoj finančního trhu nebo se dotýkají zájmů jednotlivých účastníků.

Ze shora uvedených skutečností vyplývá, že budou-li u obchodníka s cennými papíry vytvořeny mechanismy a pravidla vnitřní činnosti, které zabrání zneužití informací získaných v souvislosti s činností obchodníka s cennými papíry, nebrání platná právní úprava, aby člen představenstva obchodníka s cennými papíry současně zastával funkci v orgánu pobočky zahraniční banky schvalujícím poskytování úvěrů.